

Provinciale Staten van Fryslân
Postbus 20120
8900HM LEEUWARDEN

Leeuwarden, 08 juli 2025

Verzonden, **10 JULI 2025**

Ons kenmerk : 02382863
Domein/ Team : Bodem, Water, Wadden
Behandeld door : N.E.M. Hartong / (06) 52 45 16 96 of n.e.m.hartong@fryslan.frl
Uw kenmerk :
Bijlage(n) : 2 bijlagen:
1) Tussenevaluatie van de uitvoering van uw Initiatiefvoorstel 'Naar een schone en gezonde leefomgeving; afbouw gebruik van pesticiden in Fryslân 2021-2030',
2) Bijlage II Achtergronddocument bij de tussenevaluatie

Onderwerp : Tussenevaluatie van de uitvoering van de eerste twee jaren van uw initiatiefvoorstel omtrent de afbouw van het gebruik van pesticiden in Fryslân

Geachte Statenleden,

Met deze brief leveren wij u de tussenevaluatie van de uitvoering over de eerste twee jaren aan, van uw [initiatiefvoorstel](#) 'Naar een schone en gezonde leefomgeving; afbouw gebruik van pesticiden in Fryslân 2021-2030'. Dit overeenkomstig onze brief van 31 januari 2024 ([kenmerk 02189192](#)).

Tevens treft u, in hoofdstuk vijf van de tussenevaluatie, enkele opties aan voor een vervolg op deze eerste twee jaren. Met het aanreiken van deze opties voor een vervolg, menen we voldoende invulling te geven aan uw motie van 29 mei 2024, met de titel '[Voortzetten uitvoering Naar een schone en gezonde leefomgeving](#)'.

Aanleiding

Op één september 2021 is in Provinciale Staten het initiatiefvoorstel ingediend omtrent het afbouwen van het gebruik van pesticiden in Fryslân. Dit voorstel zet in op het, waar mogelijk, afbouwen van het gebruik van pesticiden in Fryslân in de periode van 2021 tot en met 2030. Het initiatiefvoorstel is in aangepaste versie in maart 2022 door Provinciale Staten aangenomen (GrienLinks, FNP, SP, D66, 50PLUS, PvdD, PvdA, CDA).

Het initiatiefvoorstel omschrijft de aanleiding en het doel als volgt:

'Er zijn zeer veel stoffen die door de mens zijn gemaakt, breed worden gebruikt en sluipenderwijs in ons milieu terechtkomen. Onder meer middelen tegen insecten, ongedierte, schimmels en ter plekke ongewenste planten worden op grote schaal gebruikt.

Ondanks dat veel middelen wettelijk zijn toegestaan, komt van een aantal van deze stoffen, soms na (vele) jaren, het ongewenste effect naar boven. Ze bedreigen de kwaliteit van het water, de bodem en de lucht en de hierin levende organismen. Uit onderzoek is gebleken dat bepaalde pesticiden schadelijke gevolgen hebben voor de insecten, biodiversiteit, sommige vogels, maar ook op de gezondheid van onszelf.

Doel van het initiatiefvoorstel is om een beweging in gang te zetten tot de afbouw van het gebruik van pesticiden. Er is geen sprake van 'dwang of drang'. Er moet hiermee een eerste domino-effect ontstaan (...)'.

Het initiatiefvoorstel beoogt bij te dragen aan een substantiële vermindering van het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen en biociden (verzamelnaam: pesticiden) in Fryslân in 2030. Het streven van uw initiatiefvoorstel is een aanvulling op de Europese en de landelijke aanpak gericht op het terugdringen van gebruik van pesticiden, die onder meer is ingegeven door de beoogde verbetering van de water- en bodemkwaliteit en het verminderen van de impact op organismen en op de leefomgeving.

In november 2022 hebben Provinciale Staten middelen beschikbaar gesteld voor de eerste twee jaar van de uitvoering.

Onze strategie en aanpak: alle doelgroepen

Met onze [brief van 10 januari 2023](#) (kenmerk 02064056) informeerden wij u over onze strategie en aanpak van het initiatiefvoorstel. De hierin beoogde looptijd is vier jaar voor alle doelgroepen, voor de landbouw is de beoogde doorlooptijd tot 2030 vanwege een directe link met de termijn van annexe programma's (zoals het landelijke Uitvoeringsprogramma toekomstvisie gewasbescherming 2030).

In onze aanpak werken we zowel inhoudelijk als bestuurlijk waar mogelijk samen of stemmen af met relevante, lopende programma's en processen (zoals Kaderrichtlijn water, Delta-plan agrarisch waterbeheer, Herstelprogramma biodiversiteit, Regiodeal natuurinclusieve landbouw, Uitvoeringsprogramma toekomstvisie gewasbescherming 2030).

Onze aanpak richt zich vanuit verschillende onderdelen over de volle breedte op alle relevante doelgroepen: huishoudens, bedrijfsleven, landbouw en de provincie zelf.

Tussenevaluatie na twee jaren

In het tweede jaar van de uitvoering vindt een tussenevaluatie plaats. De tussenevaluatie van de eerste twee jaren van uitvoering is in de loop van dit voorjaar opgemaakt. Deze tussenevaluatie is opgemaakt op basis van de input op evaluatievragen aan externe en interne betrokken partijen.

De tussenevaluatie leggen we met deze brief aan u voor.

Behalve dat wij de uitvoering van de eerste twee jaren hebben geëvalueerd, voegen we eveneens enkele opties voor een vervolg bij. U treft die aan in hoofdstuk vijf van de tussenevaluatie.

Initiatief tot een vervolg is opnieuw aan Provinciale Staten

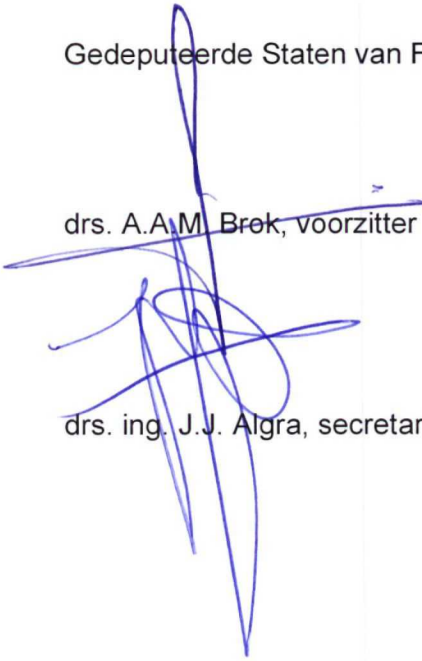
Het initiatiefvoorstel is opgesteld en vastgesteld door uzelf als Provinciale Staten. Ook de financiën voor de uitvoering van de eerste twee jaren daarvan heeft u als Provinciale Staten zelf georganiseerd.

De tussenevaluatie van de uitvoering van de eerste twee jaren en enkele opties voor een vervolg liggen met deze brief en de bijbehorende bijlagen nu aan u voor.

Met in achtneming van het door u eerder doorlopen proces rondom uw initiatiefvoorstel, menen wij dat het passend is om de keuze voor een vervolg, en ook de eventuele financiering daarvan, opnieuw aan uw initiatief als Provinciale Staten te laten.

Wij hopen u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd en zien uit naar uw keuze in een eventueel vervolg.

Gedeputeerde Staten van Fryslân,

drs. A.A.M. Brok, voorzitter

drs. ing. J.J. Algra, secretaris